

ΑΝΤΙ- ΗΘΙΚΑ

Φιλόσοφοι ή Ποιητές

Οι διαφορές ανάμεσα στον φιλόσοφο και στον ποιητή είναι κυριολεκτικά χαώδεις. Ο μεν πρώτος τοποθετεί συστήματα και περισπούδαστους λογικούς στοχασμούς πάνω σε έτοιμες βάσεις (από τα αρχαία χρόνια έχουν ειπωθεί τα πάντα), ενώ ο ποιητής θρηνεί σιωπηλά. Τα δάκρυα είναι το ουσιώδες στοιχείο της διαφοροποίησης. Ο φιλόσοφος δεν έχει κανέναν απολύτως λόγο για μεγάλες οδύνες, η ζωή του κινείται πάνω και κάτω από έναν σωρό κοινοτοπίες. Βέβαια, είναι απαραίτητος κι ένας μετριοπαθής κυνισμός απέναντι στις «στρεβλώσεις» της οικουμένης. Έχει την ευχέρεια, μετά από μελέτη και σκέψη, να προτείνει λύσεις (εντελώς συστημικές), χρησιμοποιώντας τόνους λέξεων και σελίδων. Τις «υπέροχες» αμφιβολίες του τις προστάσει σαν όπλα μπροστά το κίνδυνο να χαρακτηριστεί κομφορμιστής, ο σκεπτικισμός θεωρείται μεγάλη σοφία. Αλλά στην ουσία, όλα μένουν ίδια, απaráλλαχτα και μικροαστικά. Ο σοφός αδυνατεί – παντοιοτρόπως- να συλλάβει μουσικά την τραγικότητα τής ύπαρξης. Αν καταφέρει τελικά και γίνει ανώτερος δημόσιος υπάλληλος (σε κάποιο πανεπιστήμιο), έχει εκπληρώσει το καθήκον του στο σύμπαν και στα αισθήματα. Διαλέγει κατευθείαν τον ήσυχο θάνατο, πιστεύοντας ότι δεν θα πεθάνει (ποτέ), και φυσικά δεν αμφιβάλλει- επουδενί- για την αθανασία του (άφησε έργο και οικογένεια πίσω). Περαιτότητα δεν υπάρχει για ένα λαμπρό πνεύμα, και η υπάρχουσα χυδαιότητα (κατάλοιπο αιώνων κι απολήξεων) δεν τον ενοχλεί καθόλου, υπάρχει υπεραρκετή στη μεταφυσική και τη φυσική του. Αντίθετα ο ποιητής έχει γνώση της μηδαμινότητας (όλων) των πράγματων και της ύπαρξης, πρωτίστως. Αυτό τον κατατάσσει στους αδιάφορους για καθετί προκατασκευασμένο και σοβαροφανές. Όλα έχουν μέσα τους την προπατορική αμφιβολία και αστοχία. Οι χρονικές διαβαθμίσεις είναι ανεξάρτητες και θανατερές, γνήσιο υλικό για απάθεια, απραξία και πίστη (για τους αγίους). Οι λέξεις τού ποιητή έχουν ως περίβλημα (και νόημα) τα δάκρυα και όχι τους κατεστημένους ύμνους. Η κίνηση τού Νίτσε να αγκαλιάσει κλαίγοντας, ένα βασανισμένο άλογο, ακυρώνει όλη τη φιλοσοφία και γεννά τον ορισμό της ποίησης. Το ατελεύτητο τελειούται με τη φράση του Χριστού στον κήπο της Γεσθημανή, «περίλυπος εστί η ψυχή μου έως θανάτου».